Toelichting Reglement van orde voor de vergaderingen en overige werkzaamheden van het algemeen bestuur 2026

ALGEMENE TOELICHTING

Artikel 8 van het Reglement voor het Waterschap Vechtstromen bepaalt dat het algemeen bestuur een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vaststelt. In dit reglement van orde moeten in ieder geval regels worden vastgesteld over de:

- de wijze van oproeping tot de vergadering;
- de openbaarheid van de vergaderingen;
- het vergader- en het besluitquorum;
- de handhaving van de orde tijdens de vergaderingen; en
- de wijze waarop de stemmingen plaatsvinden.

Waterschapswet

De Waterschapswet regelt een aantal belangrijke zaken (essentialia) over de vergaderingen van het algemeen bestuur.

- De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn in principe openbaar, tenzij het algemeen bestuur anders oordeelt (artikel 35 Waterschapswet).
- Over een aantal onderwerpen moet altijd in een openbare vergadering worden besloten (artikel 36 Waterschapswet):
  - de toelating van nieuwe leden;
  - de vaststelling en wijziging van de begroting en de vaststelling van de rekening;
  - de invoering, wijziging en afschaffing van een waterschapsbelasting; en
  - de benoeming en het ontslag van leden van het dagelijks bestuur met uitzondering van de voorzitter.
- De leden van het algemeen bestuur stemmen zonder last (artikel 38 Waterschapswet).
- Een lid van het algemeen bestuur mag niet aan de besluitvorming deelnemen als:
  - de aangelegenheid hem rechtstreeks persoonlijk aangaat;
  - de aangelegenheid hem middellijk persoonlijk aangaat;
  - hij als vertegenwoordiger is betrokken bij de aangelegenheid;
  - de rekening wordt vastgesteld of goedgekeurd van een lichaam, waarvan hij deel uitmaakt van het bestuur (artikel 38a Waterschapswet).
- Het aantal leden van het algemeen bestuur dat aan een stemming moet deelnemen voor een geldig besluit (stemmingsquorum, artikel 38b Waterschapswet).
- De benodigde meerderheid voor een besluit (besluitquorum, artikel 38c Waterschapswet).
- Het ‘verschoningsrecht’ voor de leden van het algemeen bestuur en anderen die deelnemen aan de vergadering (artikel 39 Waterschapswet).

Gemeentewet

In vergelijking regelt de Waterschapswet echter minder over de vergaderingen van en de stemmingen in het algemeen bestuur dan de Gemeentewet voor de vergaderingen en stemmingen van de gemeenteraad.

Zo regelt de Gemeentewet onder andere:

- De wijze van oproeping tot de vergadering;
- Het vereiste aantal leden van het algemeen bestuur om een vergadering van het algemeen bestuur te openen (vergaderquorum);

- Het handhaven van de orde in de vergadering;
- De wijze van stemmen over zaken en personen;
- Het recht op het stellen van vragen en het houden van een interpellatie.

Voor die onderdelen die de Waterschapswet niet regelt, maar die wel zijn opgenomen in dit reglement van orde, is zoveel als mogelijk aangesloten bij de teksten van de Gemeentewet. Dit voorkomt onduidelijkheden bij de toepassing van deze artikelen en voor de uitleg van deze artikelen kan worden aangesloten bij bestaande literatuur en uitspraken van bestuursrechter over de Gemeentewet.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2 Voorzitter
Artikel 10 Waterschapswet regelt dat het waterschap een voorzitter heeft en dat de voorzitter de voorzitter is van (de vergaderingen van) het algemeen bestuur. De wet schrijft dit dwingend voor.

Op grond van artikel 94 Waterschapswet heeft de voorzitter een raadgevende stem in de vergadering van het algemeen bestuur.

In dit artikel wordt geregeld wat de taken van de voorzitter zijn in de vergaderingen van het algemeen bestuur.

Plaatsvervangend voorzitter
Er bestaat altijd de mogelijkheid dat de voorzitter niet in de gelegenheid is om zijn ambt als voorzitter uit te oefenen.[1] Artikel 51a Waterschapswet regelt de vervanging van de voorzitter. Het Reglement voor het Waterschap Vechtstromen voorziet niet in de aanwijzing van een plaatsvervangend voorzitter. Het dagelijks bestuur wijst dan, uit zijn midden, een plaatsvervangend voorzitter aan.

In het uitzonderlijke geval dat geen van de leden van het dagelijks bestuur de voorzitter kan vervangen, dan regelt artikel 51a, lid 2, Waterschapswet dat de voorzitter wordt vervangen door het oudste lid van het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur kan ook een ander lid van het algemeen bestuur aanwijzen als plaatsvervanger.

Artikel 3 secretaris
Artikel 53 Waterschapswet regelt dat het algemeen bestuur een secretaris aanwijst. Het dagelijks bestuur regelt de vervanging van de secretaris (artikel 55a Waterschapswet).

Op grond van artikel 55 Waterschapswet staat de secretaris het algemeen bestuur en de voorzitter ter zijde bij de uitoefening van zijn taak. Hij is aanwezig in de vergadering van het algemeen bestuur. De wet schrijft dit dwingend voor.

Op grond van artikel 3 kan de secretaris door de voorzitter worden uitgenodigd aan de beraadslagingen in een vergadering van het algemeen bestuur.

Artikel 4 Fracties
De Waterschapswet kent het begrip ‘fracties’ niet. In artikel 12 Waterschapswet is wel geregeld dat het algemeen bestuur bestaat ‘categorieën van belanghebbenden’. Deze categorieën zijn:
a. ingezetenen;

[1] Artikel 51a Waterschapswet spreekt van ‘verhindering’ of ‘ontstentenis’. Bij verhindering is de voorzitter tijdelijk niet aanwezig door bijvoorbeeld vakantie of een studiereis. Ontstentenis betekent dat er geen voorzitter is, door bijvoorbeeld ontslag, aftreden of overlijden.

b. degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen;
c. degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van natuurterreinen.

Voor de categorie ingezeten vinden verkiezingen plaats. De vertegenwoordigers van de andere twee categorieën – 'Ongebouwd' en Natuurterreinen' – worden benoemd door de daartoe in het Reglement voor het Waterschap Vechtstromen aangewezen organisaties.

Lid 1
Bij de aanvang van de eerste zitting van het nieuwe algemeen bestuur na een verkiezing, worden de leden die op dezelfde kandidatenlijst hebben gestaan, als één fractie beschouwd. Is onder een kandidatenlijst slechts één lid benoemd, dan wordt dit lid als een afzonderlijke fractie beschouwd.

De fractie gebruikt in de vergadering van het algemeen bestuur de aanduiding die zij boven de kandidatenlijst had staan. Op deze wijze is de relatie tussen de fractie in het algemeen bestuur en de kandidatenlijst voor de kiezer duidelijk. Het kan echter voorkomen dat een fractie geen aanduiding boven de kandidatenlijst heeft staan (blanco kandidatenlijst). In een dergelijk geval deelt de fractie in de eerste vergadering de aanduiding mee.

Lid 2
De vertegenwoordigers van de andere twee categorieën die zijn benoemd door de daartoe aangewezen organisaties worden ieder als een afzonderlijke fractie beschouwd.

Voor de namen van de fracties is aangesloten bij artikel 12 Waterschapswet. Deze naam kan niet gewijzigd worden.

Lid 4
Het is mogelijk dat een lid van het algemeen bestuur uit een fractie stapt. Hij kan als zelfstandige fractie verdergaan of zich aansluiten bij een bestaande fractie. Ook andere wijzigingen zijn mogelijk, bijvoorbeeld een fusie van twee fracties.

Uitgangspunt van het kiesstelsel is dat leden van het algemeen bestuur op persoonlijke titel worden benoemd. Het lid van het algemeen bestuur handelt naar eigen overtuiging. Geen andere persoon of organisatie kan hem instructies geven met betrekking tot het uitbrengen van zijn stem (zie artikel 38 Waterschapswet: "De leden van het algemeen bestuur stemmen zonder last").
Het lid van het algemeen bestuur heeft een mandaat van de kiezer gekregen. Het lid van het algemeen bestuur heeft daardoor ook de mogelijkheid om tussentijds van fractie te veranderen of zelfstandig verder te gaan.
Een zetel 'hoort' ook niet bij een politieke partij, maar is verbonden aan het lid van het algemeen bestuur die daardoor ook de mogelijkheid heeft om tussentijds van fractie te veranderen of zelfstandig verder te gaan. Ook kan een fractie besluiten om haar naam te veranderen. Dit staat de fractie vrij om te doen, behalve voor de fracties Ongebouwd of Natuurterreinen.

Dit betekent dat:
- leden van het algemeen bestuur die tussentijds van partij veranderen hun lidmaatschap van het algemeen bestuur niet verliezen;
- als men uit een partij stapt en als eigen partij verder gaat, de verlatende partij geen middelen heeft om het lid van het algemeen bestuur uit het algemeen bestuur te weren.

Als moet worden voorzien in de vacature van een lid van het algemeen bestuur dat zich heeft afgesplitst, wordt teruggegrepen op de kandidatenlijst waarop betrokkene oorspronkelijk was gekozen (artikel W 1 in samenhang gelezen met artikel P 19 Kieswet).

Lid 5
De naam van de fractie wordt getoetst aan de afwijzingsgronden uit artikel G 3, vierde lid, van de Kieswet. Dit is een logische voorwaarde: deze toetsing vindt immers ook plaats wanneer een politieke groepering zich voor het eerst wil laten registreren. Op grond van artikel G 3, vierde lid, van de Kieswet wordt de naam van de nieuwe fractie onder meer geweigerd als deze in strijd is met de openbare orde of als deze overeenkomt met of erg lijkt op de naam van een politieke groepering die al geregistreerd is voor de verkiezing, én daardoor verwarring te verwachten is. Voor het overige is de nieuwe fractie vrij in het kiezen van een naam.

Lid 6
Het algemeen bestuur heeft geen zeggenschap over wijzigingen in de samenstelling, fusies en splitsingen van fracties. Het algemeen bestuur neemt hier geen besluit over. Een mededeling aan de voorzitter is voldoende. Het algemeen bestuur moet met ingang van de eerstvolgende vergadering nadat hiervan mededeling is gedaan, rekening houden met de nieuwe situatie.

Lid 7
Fractieafsplitsing en het ontstaan van een nieuwe fractie kan praktische gevolgen hebben. Te denken valt aan: fractievergoedingen en -faciliteiten, fractievoorzitterschap dan wel vertegenwoordiging in het fractievoorzittersoverleg, zo nodig andere zitplaatsen in de vergaderzaal en bezetting in de vaste commissies van advies.

Het algemeen bestuur regelt de of en zo ja, op welke wijze de fracties worden ondersteund.

Artikel 5 Fractievoorzittersoverleg
Het fractievoorzittersoverleg heeft een algemeen adviserende rol: aanbevelingen doen aan het algemeen bestuur over de organisatie en het functioneren van het algemeen bestuur en de vaste commissies van advies. Hieronder vallen taken als: het starten van wensen tot aanpassing van het Reglement van orde, de ondersteuning van de fracties en het bespreken van agenda-technische zaken. In principe is iedere fractie in het fractievoorzittersoverleg vertegenwoordigd.

De inhoudelijke bespreking van en besluitvorming over onderwerpen en dus ook een aanbeveling van het fractievoorzittersoverleg vindt in het algemeen bestuur plaats. Voorkomen moet worden dat het fractievoorzittersoverleg als extra bestuursorgaan gaat functioneren. Dat is in strijd met de Waterschapswet.

De secretaris is bij elke vergadering van het fractievoorzittersoverleg aanwezig, omdat de secretaris voor de ondersteuning van het algemeen bestuur zorgt. Het fractievoorzittersoverleg wordt ondersteund door een daartoe aangewezen ambtenaar.

Gelet op het besloten en vertrouwelijke karakter van het fractievoorzittersoverleg is incidentele vervanging van een voorzitter van een fractie bij een fractievoorzittersoverleg niet mogelijk. Als incidentele vervanging van een voorzitter van een fractie aan de orde is, moet de fractie een nieuwe voorzitter van de fractie aanwijzen.

Artikel 6 Fractieondersteuners

Om commissies te bemensen, het algemeen bestuur te ontlasten, nieuwe expertise aan te boren en de fractie inhoudelijke en administratieve te ondersteunen, kunnen fracties één fractieondersteuner laten benoemen. De mogelijkheid om fractieondersteuners te benoemen is niet expliciet genoemd in de Waterschapswet, maar is de lokale autonomie van het algemeen bestuur.

Lid 1
Een fractie kan zelf bepalen of zij ondersteund wil worden door een fractieondersteuner en zo ja, wie zij voordraagt. De fractieondersteuner hoeft niet per se aan het begin van de bestuursperiode aangemeld te worden. Het is mogelijk dat een fractie pas in de loop van de tijd behoefte krijgt aan ondersteuning. Het recht om een fractieondersteuner aan te melden geldt echter alleen voor de fracties die aan het begin van de zittingsperiode in het algemeen bestuur zitting hebben.

Het komt voor dat in de loop van een zittingsperiode één of meer leden zich afscheiden van de oorspronkelijke fractie en een nieuwe fractie gaan vormen. In dat geval kan deze nieuwe fractie geen aanspraak maken op een eigen fractieondersteuner. Dit geldt ook als de oorspronkelijke fractie zelf geen fractieondersteuner had.

Lid 2
De fractieondersteuner ondersteunt de fractie. Het is aan de fractie om te bepalen wat precies van de fractieondersteuner wordt verwacht. De fractieondersteuner wordt aangestuurd door de fractie en moet zich daarom houden aan de ondersteuningsvraag vanuit de fractie.

Er is hierbij sprake van ‘fractiebinding’. Een fractie draagt een fractieondersteuner voor én kan zijn benoeming weer intrekken. Een fractieondersteuner werkt voor en namens een fractie. Een fractie (en niet een politieke partij) gaat over zijn fractieondersteuner.

Vergoeding
De vergoeding voor fractieondersteuners is geregeld in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers (hierna: Rechtspositiebesluit). In afdeling 4.4 van dit besluit is voorzien in een regeling met betrekking tot de vergoeding voor commissieleden die geen lid van het algemeen bestuur zijn (= fractieondersteuner).

Op grond van artikel 4.4.1. Rechtspositiebesluit krijgt een commissielid per bijgewoonde commissievergadering een vaste vergoeding toegekend. De term ‘commissie’ is daarbij een materieel begrip. Dat betekent dat elk gremium dat het algemeen bestuur instelt om ter ontlasting van de plenaire agenda de besluitvorming voor te bereiden, een ‘commissie’ is.

Naast een vergoeding voor het bijwonen van een commissievergadering hebben fractieondersteuners recht op een reiskostenvergoeding voor het bijwonen van vergaderingen en reis- en verblijfkosten voor reizen ter uitoefening van hun functie (artikel 4.3.3).

Op grond van art. 4.4.4 Rechtspositiebesluit is een aantal vergoedingen en voorzieningen van overeenkomstige toepassing verklaard, waardoor commissieleden net als leden van het algemeen bestuur recht hebben op: ICT-voorzieningen, vergoeding van scholingskosten, ‘zo nodig’ bewaking- en beveiligingskosten, kosten van het lidmaatschap van een beroepsvereniging en voorzieningen in verband met een beroepsziekte of dienstongeval. Een fractieondersteuner kan ook aanspraak maken op een vergoeding voor een ‘noodzakelijke voorziening in verband met een functionele beperking’, maar daar is wel een proportionaliteitseis aan verbonden.

Lid 3

Voor een voor te dragen fractieondersteuner geldt dat deze als kandidaat voor de verkiezing voorafgaand aan een zittingsperiode op de kandidatenlijst van de betreffende fractie heeft gestaan of als reserve-kandidaat is aangewezen door de daartoe aangewezen organisatie.

Lid 4
Wanneer het algemeen bestuur beslist iemand (niet) te benoemen dan staat tegen die beslissing geen rechtsmiddel open, omdat deze beslissing niet valt aan te merken als een besluit in de zin van artikel 1:3, lid 1, Algemene wet bestuursrecht (hierna Awb). Deze beslissing brengt immers geen extern rechtsgevolg met zich mee. De benoeming van fractieondersteuners is een keuze met betrekking tot de eigen bestuurlijke organisatie van het algemeen bestuur, waardoor het een intern karakter heeft; het heeft geen externe werking.

Artikel 7 Vereisten fractieondersteuner
Voor een fractieondersteuner gelden dezelfde vereisten als voor een lid van het algemeen bestuur. Zij nemen deel aan de vergaderingen van de vaste commissies van advies, ontvangen dezelfde informatie en faciliteiten en mogen aanwezig zijn in besloten vergaderingen van het algemeen bestuur.

De volgende artikelen van de Waterschapswet zijn van overeenkomstige toepassing verklaard:
- artikel 31 (vereisten lidmaatschap algemeen bestuur en incompatibiliteiten);
- artikel 32 (openbaarmaking nevenfuncties);
- artikel 33 (onverenigbaarheid dienstbetrekking);
- artikel 34 (eed en belofte);
- artikel 38a, lid 1 en lid 2 (geen deelname aan beraadslaging en stemming bij persoonlijk belang).

Een fractieondersteuner moet (vereist) ingezetene zijn (met uitzondering van de fractieondersteuner voor de fractie Natuurterreinen), minimaal 18 jaar oud zijn en niet van het kiesrecht zijn uitgesloten. In artikel 31, lid 2, Waterschapswet zijn de onverenigbare betrekkingen opgenomen die ook gelden voor fractieondersteuners.

Op grond van artikel 32 Waterschapswet maakt een fractieondersteuner net als een lid van het algemeen bestuur zijn nevenfuncties openbaar.

Artikel 33, lid 1, Waterschapswet somt de onverenigbare dienstbetrekking op voor fractieondersteuners. De gedragscode die het algemeen bestuur vaststelt geldt ook voor de fractieondersteuners (Artikel 33 lid 3, Waterschapswet).

Ook legt de fractieondersteuner de eed of belofte af, zoals deze is vastgelegd in artikel 34 Waterschapswet.

Artikel 8 Einde benoeming fractieondersteuner
In dit artikel wordt aangegeven wanneer de benoeming van een fractieondersteuner eindigt. Hiervan is in ieder geval (van rechtswege) sprake aan het einde van de zittingsperiode van het algemeen bestuur of als de fractieondersteuner wordt benoemd als lid van het algemeen bestuur of zelf ontslag neemt.
Ook als een fractieondersteuner niet langer voldoet aan de in artikel 31 en 33 van de Waterschapswet gestelde eisen, komt de benoeming van rechtswege te vervallen.

Tot slot komt de benoeming van een fractieondersteuner te vervallen als een fractie aangeeft niet langer ondersteund te willen worden door de benoemde fractieondersteuner. Ook hier komt de fractiebinding tot uiting.

Artikel 10 Commissies
Dit artikel regelt de instelling en juridische positie van commissies voor advies van het algemeen bestuur. Deze commissies verrichten feitelijk werk: zij bereiden besluitvorming door het algemeen bestuur voor.

Artikel 12 Spreekrecht
Tijdens het inspreken neemt het algemeen bestuur kennis van de gevoelens van een inspreker over een onderwerp. Aan een inspreker kunnen verduidelijkende vragen worden gesteld. De voorzitter bepaald daarbij het aantal te stellen vragen en de wijze waarop de vragen worden gesteld. Tijdens het inspreken vinden geen discussie plaats.

Het is mogelijk in te spreken over een onderwerp dat niet op de agenda staat.

Lid 2, onder a.
Inspreken mag niet over besluiten die al genomen zijn en waar bezwaar of beroep tegen openstaat of heeft opengestaan. Het is onwenselijk als dan gebruik kan worden gemaakt van het spreekrecht, omdat dan verschillende procedures door elkaar gaan lopen. De gerechtelijke procedures gaan voor het spreekrecht.

~~*Lid 2, onder d.*~~
~~Het is voor een inspreker niet mogelijk opnieuw in te spreken over hetzelfde onderwerp, waarover hij of zij al heeft ingesproken in een vergadering van een vaste adviescommissie. Dit geldt niet als het voorstel bij het onderwerp na behandeling in de vaste commissie is aangepast.~~

Artikel 13 Geluid- en beeldregistraties
Aangezien de vergaderingen van het algemeen bestuur in principe openbaar zijn, kunnen geluid- en beeldregistraties gemaakt worden. Dit is uiteraard niet het geval als het een besloten vergadering betreft.

De leden van het algemeen bestuur hebben een publieke functie, insprekers en publiek niet. Met de privacy van insprekers en publiek moet dus rekening worden gehouden. Het is mogelijk om een aanwijzing te geven dat publiek slechts vanaf een bepaalde afstand in beeld mag worden gebracht. Ook kan een aanwijzing zijn dat insprekers niet gefilmd mogen worden, uiteraard in overleg met de insprekers.

Artikel 15 Toelating
Lid 1
Elke beslissing over de toelating van nieuwe leden wordt voorbereid door een commissie onderzoek geloofsbrieven. Deze commissie wordt door het algemeen bestuur bij iedere toelating opnieuw ingesteld. De commissie onderzoek geloofsbrieven brengt verslag uit aan het algemeen bestuur.

Lid 3
Met de geloofsbrief geeft de voorzitter van het centraal stembureau of de benoemende organisatie aan de benoemde kennis van zijn benoeming (artikel V 1 Kieswet respectievelijk artikel 17 Waterschapswet).

De benoemde geeft schriftelijk aan of hij de benoeming aanneemt (artikel V 2 Kieswet respectievelijk artikel 18 Waterschapswet).

Het algemeen bestuur beslist over de toelating van nieuwe leden (artikel V 4 Kieswet en artikel 19 Waterschapswet).

Nieuwe leden:

- moeten voldoen aan de vereisten voor het lidmaatschap (artikel 31, lid 1 en 2, Waterschapswet)[2]; en
- geen met het lidmaatschap onverenigbare betrekking vervullen (zie artikel 33, lid 1 en 2, Waterschapswet).

De beslissing over de toelating gebeurt in een openbare vergadering (artikel 36 Waterschapswet).

Lid 5
Er is een verschil in de procedure bij de samenstelling van een nieuw algemeen bestuur na een verkiezing of bij de vervulling van een tussentijdse vacature. Na een verkiezing moet het algemeen bestuur ook oordelen over de geschillen welke met betrekking tot de geloofsbrief of de verkiezing zelf rijzen. Bij een tussentijdse vacature is dat niet het geval.

Na een verkiezing beslist het algemeen bestuur in oude samenstelling in zijn laatste vergadering over de toelating van de nieuw gekozen leden. Met ingang van 00:00 uur de volgende dag treedt het nieuwe bestuur aan (artikel C 4 Kieswet en artikel 16 Waterschapswet).

Artikel 16 Eed of belofte
De tekst van de eed of belofte die een lid van het algemeen bestuur moet afleggen om zijn functie te kunnen vervullen, is in artikel 34 Waterschapswet vastgelegd. Het afleggen van de eed of de belofte is een voorwaarde (constitutief vereiste) om de functie van lid van het algemeen bestuur uit te mogen oefenen.

Er is geen ruimte om een afwijkende eed of belofte af te leggen.[3]

Artikel 17 Vaststellen aantal leden en kandidaatstelling dagelijks bestuur
In artikel 10 van het Reglement voor het Waterschap Vechtstromen is bepaald dat na een verkiezing van het algemeen bestuur, de leden van het dagelijks bestuur worden benoemd in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in de nieuwe samenstelling, dan wel zo snel mogelijk daarna.

Daarvoor moet allereerst een besluit worden genomen over de omvang van het dagelijks bestuur, waarbij deze omvang wordt begrensd door het aantal aangegeven zetels (minimum en maximum) dat artikel 9 Reglement voor het Waterschap Vechtstromen geeft.

Vervolgens wordt er gestemd over de door de fracties voorgedragen kandidaten. De wijze van stemmen is vastgelegd in hoofdstuk 6 Stemmingen.

Artikel 18 Risicoanalyse integriteit
Voor leden van het dagelijks bestuur is er de dwingende verplichting om een verklaring omtrent het gedrag (hierna: VOG) te kunnen overleggen (artikel 41, lid 1, Waterschapswet). Dit is een vereiste om tot lid van het dagelijks bestuur benoemd te worden. De VOG kent een screeningsprofiel voor politieke ambtsdragers.

Bij de benoeming van een lid van het dagelijks bestuur vindt daarnaast een risicoanalyse integriteit plaats, voor de benoeming. Deze risicoanalyse vindt plaats om integriteitsrisico's in kaart te brengen. Daarbij kan het gaan om risico's op persoonlijk, relationeel, financieel of functioneel gebied. Op basis van de risicoanalyse kunnen aanbevelingen en beheersmaatregelen worden geformuleerd over hoe om te gaan met deze risico's.

[2] Het vereiste van ingezetenschap geldt niet voor de vertegenwoordigers namens de categorie 'natuurterreinen'.

[3] Zie de uitspraak van de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State van 16 januari 2002, ECLI:NL:RVS:2002:AL2379, AB 2002/77.

De voorzitter krijgt zicht op de rapportage van de risicoanalyse. Zo heeft hij een goed beeld van de kandidaat en kan hij met de kandidaat een gesprek voeren over de uitkomsten.

De voorzitter kan ten aanzien van de risicoanalyse en de conclusies geheimhouding opleggen aan het algemeen bestuur (artikel 55b Waterschapswet).

Over de benoeming van de leden van het algemeen bestuur wordt altijd in een openbare vergadering besloten (artikel 36 Waterschapswet).

Artikel 19 lid van het dagelijks bestuur van buiten het algemeen bestuur
In de Waterschapswet is het uitgangspunt dat het dagelijks bestuur uit de leden van het algemeen bestuur wordt benoemd (artikel 41, lid 2, Waterschapswet). Hierop is een uitzondering mogelijk. Gedeputeerde Staten kunnen ontheffing verlenen, om buiten de leden van het algemeen bestuur personen te benoemen als lid van het dagelijks bestuur (artikel 41, lid 3, Waterschapswet en artikel 10, lid 2, Reglement voor het waterschap Vechtstromen).

Aan een lid van het dagelijks bestuur van buiten het algemeen bestuur worden op grond van artikel 45 Waterschapswet de voorwaarden van artikel 31 (vereisten lidmaatschap en incompatibiliteiten), artikel 33 (verboden handelingen) en artikel 34 (eed of belofte) verbonden. Het te benoemen lid van het dagelijks bestuur van buiten het algemeen bestuur hoeft niet op een kandidatenlijst voor de verkiezingen te hebben gestaan.

Het lid van het dagelijks bestuur van buiten het algemeen bestuur maakt geen deel uit van het algemeen bestuur. In artikel 15 wordt daarom het reglement van overeenkomstige toepassing verklaart. Zo vindt voor de benoeming van het lid van het dagelijks bestuur van buiten het algemeen bestuur ook een risicoanalyse als bedoeld in artikel 14 plaats. Het lid van het dagelijks bestuur van buiten het algemeen bestuur neemt verder deel aan de beraadslagingen, mag aanwezig zijn in een besloten vergadering en heeft dezelfde rechten als de leden.

Het lid van het dagelijks bestuur van buiten het algemeen bestuur mag echter niet stemmen in een vergadering van het algemeen bestuur, want dit zou feitelijk leiden tot een wijziging van het aantal zetels in het algemeen bestuur.

Artikel 20 Vergaderplanning
Dit artikel geeft aan dat het algemeen bestuur zelf bepaalt wanneer wordt vergaderd.

Lid 1
Het fractievoorzittersoverleg kan een voorstel doen voor de vergaderplanning die ter besluitvorming aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd.

Naast de vastgestelde vergadermomenten vergadert het algemeen bestuur als de voorzitter of het dagelijks bestuur dat nodig oordeelt of een deel van de leden daarom verzoekt.

Artikel 21 Oproep
Lid 1 en 2
Het is de voorzitter die leden van het algemeen bestuur uitnodigt voor de vergadering.

Het eerste lid bepaalt dat de voorzitter ten minste zeven dagen vóór een vergadering de leden een oproep stuurt, waarin de vergadering wordt aangekondigd. Deze aankondiging

vermeldt de dag, tijdstip en plaats van de vergadering. Het tweede lid stelt verplicht dat de agenda en de daarbij behorende documenten eveneens ten minste zeven dagen voor de vergadering beschikbaar worden gesteld.

Dat in beide leden dezelfde uiterste termijn wordt genoemd, betekent niet dat de oproep, agenda en daarbij behorende documenten dan ook tegelijkertijd moeten worden verzonden. Het is mogelijk dat de oproep eerder wordt verzonden dan de agenda en daarbij behorende documenten (of andersom, maar dat ligt minder voor de hand)

Het is mogelijk de oproep, agenda en daarbij behorende documenten per elektronische weg te versturen.

Lid 3 en 4
In de praktijk van het waterschap is het niet altijd mogelijk om ruim voor de vergadering een agenda op te stellen en daarbij behorende documenten te delen, die ook zicht heeft op de actualiteiten. In een dergelijke situatie kan de voorzitter na het verzenden van de agenda zo nodig een aanvullende agenda en documenten rondsturen.

Artikel 22 Openbaarheid van documenten
Geïnteresseerden moeten de mogelijkheid hebben om de agenda en daarbij behorende documenten in te zien. Daarom worden beide gelijktijdig met het beschikbaar stellen aan het algemeen bestuur ter inzage gelegd. Dit wordt in de openbare kennisgeving vermeld. Voor dit artikel is aangesloten bij artikel 19 Gemeentewet.

Naast de fysieke terinzagelegging op het waterschapshuis, worden de stukken doorgaans op elektronische wijze aangeboden. Dit gaat via de website van het waterschap.

Artikel 23 Presentielijst
De verplichting tot het hebben van een presentielijst vloeit indirect voort uit artikel 21 Opening en vergaderquorum (vergaderquorum), artikel 36 Stemming over zaken (begin van de stemming) en artikel 42 Amendementen (mogelijkheid indienen amendement) van dit reglement en artikel 35 Waterschapswet (verzoek om te vergaderen met gesloten deuren). Het is nodig om te kunnen bepalen of er kan worden vergaderd en gestemd.

De presentielijst dient niet om het stemquorum (artikel 38b Waterschapswet) vast te stellen (het stemquorum wordt altijd voorafgaand aan een stemming gecontroleerd).

De secretaris zorgt voor het bijhouden van de presentielijst en stelt samen met de voorzitter de presentielijst vast en ondertekent deze. De ondertekening waarborgt dat de presentielijst volledig is en het vergaderquorum aanwezig was.

Artikel 25 Opening en vergaderquorum
Lid 1
Het vergaderquorum is het vereiste aantal leden van het algemeen bestuur om een vergadering van het algemeen bestuur te openen. In de Waterschapswet wordt het vergaderquorum niet geregeld. Artikel 21 vult dit in. Hierbij is aangesloten bij artikel 20 Gemeentewet.

De vergadering kan pas beginnen, als meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden van het algemeen bestuur aanwezig is en de presentielijst heeft getekend.

Zitting hebbende leden zijn leden die door het algemeen bestuur zijn toegelaten. Het aantal zitting hebbende leden bedraagt in het waterschap het aantal leden van het algemeen bestuur dat het waterschap telt minus het aantal vacatures. Van vacatures kan sprake zijn na een verkiezing, waarbij nog niet alle leden zijn benoemd, of bij tussentijds aftreden. Of meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden aanwezig is, blijkt uit de presentielijst.

Lid 2
Als de vergadering niet kan worden geopend, belegt de voorzitter een nieuwe vergadering. In de oproep voor de nieuwe vergadering wordt vermeld dat het gaat om een vergadering die in een eerder stadium niet kon starten, omdat niet voldaan werd aan het vergaderquorum.

Lid 3
Voor de opnieuw belegde vergadering is niet vereist dat de meerderheid van de zitting hebbende leden aanwezig is. Als slechts één lid verschijnt kan de vergadering toch doorgang vinden. Daarnaast kan er dan ook door de minderheid van de zitting hebbende leden gestemd worden (artikel 38b, lid 2, onder b, Waterschapswet).

Dat kan echter alleen over aangelegenheden waarvoor de eerste vergadering was belegd (onderwerpen die toen op de agenda stonden). Over andere aangelegenheden, die niet op de oorspronkelijke agenda stonden, kan het algemeen bestuur alleen maar beraadslagen en besluiten als meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden aanwezig is.

Artikel 27 Ingekomen stukken
Over aan het algemeen bestuur gerichte inkomende stukken worden alleen voorstellen gedaan en besluiten genomen van procedurele aard, zoals ‘ter kennisneming’, steunen’, ‘afwijzen’, ‘in behandeling nemen’, ‘doorsturen naar een commissie’, ‘ter afdoening in handen stellen van het dagelijks bestuur’ et cetera.

Inhoudelijke discussie over de stukken kan de voorzitter buiten de orde verklaren. Wanneer een ingekomen stuk leidt tot inhoudelijke discussie en besluitvorming, wordt dit op de gebruikelijke wijze voorbereid.

Het algemeen bestuur stelt op voorstel van het dagelijks bestuur de wijze van afdoening van de ingekomen stukken vast.

Artikel 28 Hamerstukken
Bij het opstellen van de agenda voor de vergadering van het algemeen bestuur wordt bepaalt welke onderwerpen als hamerstuk worden geagendeerd. Als één lid van het algemeen bestuur het niet eens is met deze inschatting, wordt over het betreffende onderwerp in de vergadering alsnog beraadslaagd.

Artikel 29 Verslag en besluitenlijst
Dit artikel regelt de wijze waarop een verslag van de vergadering wordt gemaakt en een besluitenlijst wordt opgesteld.

Lid 1, 2 en 3
De Waterschapswet regelt niet expliciet dat een verslag van de vergadering wordt gemaakt. Dit kan indirect worden afgeleid uit artikel 35, lid 5, Waterschapswet.

De openbare vergaderingen worden live digitaal uitgezonden. Als een digitale live uitzending niet mogelijk is, betekent dit niet dat de vergadering niet kan worden gehouden.

De digitale geluids- en/of beeldopname van de vergadering vormt het (woordelijke) verslag van de vergadering en wordt achteraf via de website beschikbaar gesteld.

Lid 4, 5 en 6
De secretaris zorgt voor een besluitenlijst. De besluitenlijst geeft een overzicht van (alle) door het algemeen bestuur genomen beslissingen (dus niet alleen besluiten in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, maar ook bijvoorbeeld een afspraak om een werkbezoek af te leggen).

Artikel 30 Beraadslaging
Om de duur van de vergaderingen niet te lang te maken, wordt over een onderwerp in principe als geheel vergadert.

In het tweede lid is de uitzondering op deze regel opgenomen. Het derde lid biedt de voorzitter de vergadering te schorsen voor nader onderling beraad.

Artikel 31 Deelname aan de beraadslaging door derden
Lid 1
Naast de leden mogen ook anderen deelnemen (beraadslagen, niet stemmen) aan de vergadering als hiertoe wordt besloten door het algemeen bestuur.

Deze bepaling is noodzakelijk in verband met het in artikel 39 Waterschapswet geregelde verschoningsrecht van de leden en anderen die deelnemen aan de vergadering. Op grond van dit verschoningsrecht kunnen leden en anderen die deelnemen aan de vergadering niet “in rechte worden vervolgd of aangesproken voor hetgeen zij in de vergadering van het algemeen bestuur hebben gezegd”.

Artikel 32 Spreektermijnen
Om de duur van de vergadering niet onnodig lang te maken, wordt over een onderwerp in maximaal twee termijnen gesproken. Als het algemeen bestuur van mening is dat na de tweede termijn verdere beraadslaging nodig is, kan het daartoe uitdrukkelijk besluiten.

Het tweede lid benadrukt dat de voorzitter elke spreektermijn afsluit. Dit staat los van het reageren door een lid van het dagelijks bestuur op hetgeen tijdens een termijn is ingebracht door de leden.

Het stellen van vragen wordt ook als een spreektermijn beschouwd. De beraadslaging over een motie vindt niet plaats in afzonderlijke termijnen, maar gelijktijdig met de beraadslaging over het betreffende, aan de orde zijnde, onderwerp.

Artikel 34 Handhaving van de orde
Het handhaven van orde in de vergadering van het algemeen bestuur is de taak van de voorzitter (artikel 2 Voorzitter). Voor dit artikel is aangesloten bij artikel 26 Gemeentewet.

Lid 1
Het eerste lid geeft de voorzitter de bevoegdheid een lid het woord te ontnemen. Dit is een feitelijke beslissing, gericht op het handhaven van de orde van de vergadering.[4]

Als een lid zich beledigend of onbetamelijk uitdrukt, afwijkt van het onderwerp in behandeling of anderszins de orde verstoort, wordt hij door de voorzitter tot de orde geroepen. Als het lid hieraan geen

[4] Zie de uitspraak van de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State van 9 oktober 2002, ECLI:NL:RVS:2002:AE8503.

gevolg geeft, kan de voorzitter hem voor de duur van de behandeling van het onderwerp in de vergadering het woord ontnemen.

In de bestuurlijke gedragscode integriteit waterschap Vechtstromen is hierover nog opgenomen: “Optreden tegen een (mogelijk) grensoverschrijdende bejegening tijdens vergaderingen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de voorzitter en de leden van het dagelijks en algemeen bestuur en fractieondersteuners.” Daarmee wordt de gezamenlijke verantwoordelijkheid benadrukt.

Lid 4
Het vierde lid verzekert dat leden vrijelijk kunnen spreken. Wel zijn interrupties toegestaan voor zover de voorzitter bij een overvloed aan interrupties of in het belang van de voortgang van de beraadslagingen niet bepaalt dat een spreker zijn betoog zonder verdere interrupties afrondt.

Om te bevorderen dat leden van het algemeen bestuur zich niet belemmerd voelen om hun mening te uiten, is in artikel 39 Waterschapswet het verschoningsrecht geregeld. Leden van het algemeen bestuur en andere deelnemers aan een vergadering, kunnen niet in rechte vervolgd of aangesproken worden over hetgeen zij in de vergadering zeggen of schriftelijk overleggen.

Lid 7
Als een lid door zijn optreden de orde verstoort, kan dit lid uit de vergadering worden verwijderd.

Het algemeen bestuur beslist of het betreffende lid het verdere verblijf in de vergadering wordt ontzegd. Over dat voorstel van de voorzitter wordt niet beraadslaagd. Het is in het belang van de handhaving van de orde om snel tot verwijdering over te gaan. Bovendien wordt voorkomen dat een lid dat zich misdraagt, deelneemt aan de discussie over zijn eigen verwijdering.

Bij herhaling kan aan het lid de toegang tot de vergadering voor maximaal drie maanden worden ontzegd. Het algemeen bestuur beslist daarover. Het algemeen bestuur kan bij herhaald wangedrag het betreffende lid naast de ontzegging van het verdere verblijf in de vergadering ook de toegang tot de vergadering voor maximaal drie maanden ontzeggen.

Het ontzeggen van de toegang tot de vergadering van een lid van het algemeen bestuur kan alleen plaatsvinden op de genoemde grond: door zijn gedragingen het belemmeren van de geregelde gang van zaken. Dit moet eng geïnterpreteerd worden.

Lid 8 en 9
Bij verstoring van de orde in de vergadering kan de voorzitter een toehoorder (doen) verwijderen en bij herhaalde verstoring kan hij hem voor een periode van maximaal drie maanden de toegang tot de vergadering ontzeggen. Het betreft hier een exclusieve bevoegdheid van de voorzitter.

Lid 9 is van toepassing op notoire ordeverstoorders. Van deze bevoegdheid kan gebruik gemaakt worden ten aanzien van toehoorders die herhaaldelijk de orde in de vergadering hebben verstoord.

Voor ontzegging van toegang tot het waterschapshuis ontbreekt een publiekrechtelijke grondslag. Dit is de bevoegdheid van het dagelijks bestuur op grond van het eigendomsrecht en de taak van het dagelijks bestuur (artikel 84 Waterschapswet)

Naast deze sanctie, zijn in de art. 143 en 144 Wetboek van Strafrecht strafsancties opgenomen voor het verhinderen van een vergadering respectievelijk ordeverstoringen.

Artikel 35 Einde beraadslaging
De voorzitter sluit de beraadslaging over een onderwerp, als hij vaststelt dat een onderwerp voldoende is besproken, tenzij het algemeen bestuur anders beslist.

De voorzitter formuleert daarna de te nemen eindbeslissing. Als geen stemming wordt gevraagd, is het voorstel aangenomen (zie artikel 35 algemene bepalingen over stemmingen).

Eventuele stemverklaringen worden gegeven vóór de voorzitter de wijze van stemming aan de orde stelt. Stemverklaringen zullen kort moeten zijn en mogen niet het karakter krijgen van een derde termijn, als laatste reactie op de vorige spreker.

Artikel 36 Algemene bepaling over besloten vergaderingen
Artikel 32 bepaalt dat de bepalingen van dit reglement van overeenkomstige toepassing zijn op een besloten vergadering van het algemeen bestuur. Hierbij kan gedacht worden aan de bepalingen over het tijdig verzenden van stukken, de rechten van leden (bijvoorbeeld amendement of motie) en het maken van het verslag en de besluitenlijst.

De bepalingen van dit reglement zijn echter niet van toepassing, voor zover het toepassen van die bepalingen strijdig zijn met het besloten karakter van de vergadering. Ten aanzien van de documenten die betrekking hebben op een besloten vergadering en het behandelde moet het algemeen bestuur besluiten of geheimhouding als bedoeld in artikel 35, lid 4, Waterschapswet wordt opgeheven.

In artikel 35 Waterschapswet zijn de procedurevoorschriften opgenomen voor 'het sluiten van de deuren', de wijze waarop een vergadering een besloten vergadering wordt.

Artikel 37 Verslag en besluitenlijst besloten vergadering
In artikel 33 wordt uitwerking gegeven aan artikel 35, lid 5, Waterschapswet: van een besloten vergadering wordt een “afzonderlijk verslag gemaakt”.

In overeenstemming met de algemene bepalingen over het verslag vormt de digitale geluids- en/of beeldopname van de vergadering het verslag van de besloten vergadering. Dit verslag wordt niet verspreid. De secretaris zorgt daarnaast voor een besluitenlijst.

Artikel 38 Geheimhouding
Op grond van artikel 55b Waterschapswet kan geheimhouding op informatie worden opgelegd door het algemeen bestuur, dagelijks bestuur, de voorzitter of een commissie.

Lid 3
De opgelegde geheimhouding met betrekking tot aan het algemeen bestuur verstrekte informatie vervalt, als wordt voldaan aan de vereisten tot opheffing die in het geheimhoudingsbesluit zijn genoemd.
Als bij het opleggen van geheimhouding niet specifiek is benoemd wanneer de geheimhouding vervalt, heft het algemeen bestuur de verplichting tot geheimhouding op (artikel 55d, vierde lid, Waterschapswet).

Artikel 39 Algemene bepalingen over stemmingen
Lid 1
In het eerste lid is bepaald dat over een voorstel wordt gestemd als de voorzitter of een lid van het algemeen bestuur dat verlangt. Als geen stemming wordt gevraagd, is het voorstel aangenomen.

Een hoofdelijke stemming is het uitgangspunt als er gestemd moet worden in het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur heeft echter een zekere mate van vrijheid om te bepalen hoe er gestemd wordt. Die

vrijheid is er ook met betrekking tot de vraag of er überhaupt een stemming moet plaatsvinden. Uit de beraadslaging tijdens de vergadering van het algemeen bestuur kan blijken dat stemming niet nodig is. Het is aan het algemeen bestuur zelf om hier een oordeel over te vellen.

De voorzitter van de vergadering maakt de inschatting of een hoofdelijk stemming gewenst is of dat een stemming achterwege kan blijven. Een individueel lid van het algemeen bestuur mag altijd vragen om een hoofdelijke stemming.

Of er wordt gestemd en de wijze waarop, maakt dus onderdeel uit van de openbare beraadslaging. De vaststelling dát niemand stemming verlangt, moet in de vergadering van het algemeen bestuur gebeuren. Én er moet wel voldaan zijn aan het vergaderquorum.

Lid 2
De regeling in het tweede lid kan enkel toepassing krijgen, als de uitkomst van de stemming tevoren duidelijk is en slechts enkele leden zouden tegenstemmen.

Lid 4
Ieder lid dat in de vergadering aanwezig is op het moment van de stemming, is verplicht zijn stem uit te brengen. Onthouding van stemmen (blanco stemmen) is dus niet mogelijk.

De enige mogelijkheid om geen stem te hoeven uitbrengen is de vergadering voor aanvang van de stemming te verlaten (en na vaststelling van de uitslag eventueel terug te keren). Uiteraard geldt de verplichting tot het uitbrengen van de stem niet voor leden die zich van stemming moeten onthouden op grond van artikel 38a Waterschapswet (persoonlijk belang).

Stemmingen zijn in principe openbaar. Een volksvertegenwoordiger dient duidelijk te zijn in zijn of haar rol. Door de openbaarheid is het voor kiezers duidelijk hoe ze vertegenwoordigd worden.

De uitslag van een stemming in een besloten vergadering van het algemeen bestuur wordt niet openbaar gemaakt, tenzij het algemeen bestuur daar expliciet toe besluit. Dit volgt uit artikel 35, lid 4 en 5, Waterschapswet, waarin is bepaald dat van een vergadering met gesloten deuren een afzonderlijk verslag wordt opgemaakt, dat niet openbaar wordt gemaakt, tenzij het algemeen bestuur anders beslist.

In artikel 38c Wsw is het besluitquorum opgenomen. Een besluit wordt genomen met een volstrekte meerderheid van stemmen. Hierbij geldt het principe van ‘one man one vote’. Gewogen stemming - naar rato van het aantal vertegenwoordigde zetels – is niet aan de orde, dat is niet geregeld in de Waterschapswet. Een volstrekte meerderheid wil zeggen: de helft plus één van de leden van het algemeen bestuur die aan de stemming hebben deelgenomen.

Artikel 40 Stemming over zaken
Lid 1, 2 en 3
De stemming vindt in principe plaats bij handopsteking. Dit is een vorm van hoofdelijke stemming. Andere vormen van een hoofdelijke stemming is de mondelinge vorm (uitspreken: ‘voor’ of ‘tegen’) of door zitten en opstaan. Een lid kan hierom vragen.

Lid 4
In het vierde lid wordt ingegaan op de procedure van de mondelinge stemming. Praktisch gezien verdient het aanbeveling de volgorde van stemmen te bepalen aan het begin van de vergadering; deze volgorde geldt dan voor de gehele vergadering.

Lid 5
Voor de stemming kan een elektronisch stemsysteem gebruikt worden waarbij de openbaarheid gewaarborgd wordt doordat de naam van het lid van het algemeen bestuur gekoppeld wordt aan het voor of tegen. Dit is te lezen op een scherm, de afdruk ervan wordt meegenomen in de verslaglegging.

Artikel 41 Stakende stemmen
Van stakende stemmen is sprake als bij een stemming het aantal voor- en tegenstemmen precies gelijk is (geen meerderheid) en er geen besluit is genomen. Voor dit artikel is aangesloten bij artikel 32 Gemeentewet.

Als bij een hoofdelijke stemming in het algemeen bestuur de stemmen staken, is het van belang of het algemeen bestuur voltallig is.

Voltallig wil zeggen dat alle leden van het algemeen bestuur aanwezig zijn, eventueel verminderd met onvervulbare vacatures[5], en een stem hebben uitgebracht, uitgezonderd de leden die zich van stemming moeten onthouden. Als er (gewone) vacatures zijn dan is het algemeen bestuur dus niet voltallig.

Als het algemeen bestuur voltallig is, dan is het onderwerp bij staking van de stemmen niet aangenomen (verworpen). Er volgt geen herstemming.

Als het algemeen bestuur niet voltallig is, dan wordt de beslissing over het voorstel uitgesteld naar een volgende vergadering van het algemeen bestuur. Staken de stemmen in die volgende vergadering opnieuw, dan is het voorstel alsnog verworpen, ongeacht of het algemeen bestuur voltallig is.

Het reglement spreekt over ‘een’ volgende vergadering en niet ‘de’ volgende vergadering’, zodat het voorstel niet in de eerstvolgende vergadering aan de orde hoeft te komen, maar naar een latere vergadering van het algemeen bestuur kan worden verschoven.

Artikel 42 Stemming over amendementen en moties
Na besluitvorming over (sub)amendementen, vindt de besluitvorming over het - al dan niet gewijzigde – voorstel plaats. Leden kunnen alleen voor of tegen het voorstel stemmen. Er kan niet voor een gedeelte van het voorstel worden gestemd of met een voorbehoud voor wat betreft het amendement wel of niet heeft gewijzigd.

Voor alle duidelijkheid wordt hier een verschil in procedure aangegeven tussen een motie en een amendement. Een amendement strekt tot wijziging van een onderwerp en komt daarom in stemming voorafgaand aan de stemming over dat onderwerp. Een motie strekt niet tot wijziging van een voorgesteld besluit. Over een motie wordt een apart besluit genomen, nadat de besluitvorming over het aanhangige voorstel is afgerond.

Het algemeen kan besluiten af te wijken van deze stemvolgorde.

[5] Met onvervulbare vacatures wordt de situatie van ‘lijstuitputting’ bedoeld. Lijstuitputting is de situatie dat een politieke partij geen kandidaten meer beschikbaar heeft om een (vacante) zetel in het waterschapsbestuur te vervullen. Dat kan gebeuren: 1) als een partij bij de uitslag van de verkiezingen/zetelverdeling meer zetels krijgt dan er kandidaten op de lijst staan en 2) als een zittend lid van het algemeen bestuur wegvalt (bijv. door vertrek of overlijden) en er geen opvolgers meer beschikbaar zijn op de kandidatenlijst. Als er sprake is van onvervulbare vacatures, tellen deze vacatures dus niet mee bij het bepalen van de voltalligheid van het algemeen bestuur. Stel het algemeen bestuur kent 27 zetels. 1 vacature is onvervulbare, dan is de voltalligheid van het algemeen bestuur dus 26 leden. En moeten er dus 26 leden aanwezig zijn om van een voltallige vergadering te spreken.

Bij een motie over een afzonderlijk onderwerp - een motie 'vreemd' - geldt het voorgaande niet en is het vierde lid niet van toepassing.

Artikel 43 Stemming over personen

Lid 1

Naast de hoofdelijke stemming is er nog de schriftelijke wijze van stemming (schriftelijke stemming, ook wel geheime stemming genoemd).[6]

De stemming over personen bij voordrachten, benoemingen of aanbevelingen vindt altijd schriftelijk plaats. Hiervoor is aangesloten bij artikel 31 Gemeentewet. Dit wijkt dus af van de hoofdregel dat er hoofdelijk wordt gestemd. Het artikel dient eng te worden uitgelegd: schriftelijke stemming over andere zaken dan het doen van voordrachten, benoemingen of aanbevelingen over personen zijn in strijd met het artikel. En andersom: mondeling stemmen bij voordrachten, benoemingen of aanbevelingen over personen is eveneens in strijd met het artikel.

Doel hiervan is het voorkomen van een openbare discussie over de persoon waarover gestemd wordt én het beschermen van de leden die aan de stemming deelnemen. Voorgaande betekent niet dat bij een schriftelijke stemming elke vorm van beraadslaging is uitgesloten. Voorkomen moet worden dat leden van hun positie moeten vrijgeven en daarmee kwetsbaar worden.

Acclamatie

Over het antwoord op de vraag of bij voordrachten, benoemingen of aanbevelingen van personen bij acclamatie kan worden besloten zijn de meningen in de literatuur verdeeld.

Artikel 35 algemene bepalingen over stemmingen maakt het in beginsel mogelijk om ook bij voordrachten, benoemingen of aanbevelingen van personen bij acclamatie te besluiten. Vanuit het oogpunt van het doel van schriftelijke stemming – niemand dwingen zijn keuze openbaar kenbaar te maken – heeft het de voorkeur bij voordrachten, benoemingen of aanbevelingen van personen altijd schriftelijk te stemmen.

Benoeming leden dagelijks bestuur

De leden van het dagelijks bestuur worden benoemd in de eerste vergadering van een nieuw algemeen bestuur na een verkiezing of zo spoedig mogelijk daarna.
(artikel 10 Reglement voor het waterschap Vechtstromen)

Het algemeen bestuur stelt voor zijn zittingsperiode het aantal leden van het dagelijks bestuur vast.
(artikel 13, lid 1, Reglement van orde AB 2026)

Artikel 41, lid 2, Wsw regelt dat als er bij de benoeming van lid van het dagelijks bestuur gestemd moet worden, deze stemming geheim is. Hiermee wordt bedoeld een schriftelijke stemming.[7] De stemming vindt plaats in een openbare vergadering (artikel 36, onder d, Waterschapswet).

Over de benoeming van de leden van het dagelijks bestuur moet altijd in een openbare vergadering worden besloten.
(artikel 36, onder d, Waterschapswet)

[6] Waarmee niet gezegd is dat de uitslag van de stemming niet openbaar is of de stemming moet plaatsvinden in een besloten vergadering.

[7] Over de benoeming (en ontslag) van de leden van het dagelijks bestuur wordt altijd in een openbare vergadering besloten. Dat volgt uit artikel 36, onderdeel d, Wsw.

Persoonlijk belang bij stemmen
Lid 4 van artikel 38a Waterschapswet bepaalt dat een benoeming een lid van het algemeen bestuur persoonlijk aan gaat: "wanneer hij behoort tot de personen tot wie de keuze door een voordracht of bij een herstemming is beperkt"

Bij vrije stemmingen (waarbij de keus niet beperkt is tot twee of meer kandidaten) wordt gewerkt met open stembriefjes waarop bestuurders zelf een naam kunnen noteren.[8] Het lid van het algemeen bestuur dat kandidaat is, kan zelf ook stemmen.
Als er na deze vrije stemming een herstemming moet plaatsvinden waarbij de keuze is beperkt tot twee kandidaten, waarvan het lid van het algemeen bestuur één van deze twee overgebleven kandidaten is, mag hij niet mee stemmen.

Ook als de keuze door een voordracht is beperkt en het lid van het algemeen bestuur behoort tot de voorgedagen kandidaten, dan behoort dit lid van het algemeen bestuur zich te onthouden van stemming.

Lid van 5 van artikel 38a Waterschapswet regelt dat de leden van het zittende algemeen bestuur altijd stemmen over de toelating van de nieuw benoemde leden voor algemeen bestuur na een waterschapsverkiezing, ook als zij zelf benoemd zijn voor dat nieuwe algemeen bestuur.

(her)Benoeming voorzitter
De stemming over de (her)benoeming van de voorzitter is in ieder geval geheim (artikel 46, lid 3, Waterschapswet). Ook hier wordt met 'geheim' een schriftelijke stemming bedoeld.

Of de stemming over de (her)benoeming ook in een besloten vergadering moet plaatsvinden is niet expliciet vastgelegd, maar volgt indirect uit artikel 36, onderdeel d, Waterschapswet. Daar is vastgelegd dat in een besloten vergadering kan worden besloten over de benoeming en ontslag van de voorzitter. Dit is ook in overeenstemming met de procedure voor de (her)benoeming van een burgemeester, waarbij het de bedoeling is dat ook de stemming over de aanbeveling voor (her)benoeming van de voorzitter plaatsvindt in een besloten vergadering.

Motie van wantrouwen/ontslag leden van het dagelijks bestuur
Als een lid van het dagelijks bestuur niet langer het vertrouwen van het algemeen bestuur heeft, kan dit lid ontslagen worden (artikel 41, lid 5, Wsw).

Aan een besluit tot ontslag van een lid van het dagelijks bestuur gaat een motie van wantrouwen vooraf. De stemming over een motie van wantrouwen vindt in de openbaarheid plaats door middel van een hoofdelijke stemming. Het is immers geen stemming over een voordracht, benoeming of aanbeveling van ene persoon en volgt dus de hoofdregel dat er hoofdelijk wordt gestemd.

Als een motie van wantrouwen er niet toe leidt dat het lid van het dagelijks bestuur zelf ontslag neemt, kan het algemeen bestuur besluiten het lid van het dagelijks bestuur te ontslaan. Op dit besluit is dit artikel wél van toepassing en daarmee is deze stemming schriftelijk.[9] De stemming vindt plaats in een openbare vergadering (artikel 36, onder d, Waterschapswet).

---

[8] De leden van het algemeen bestuur hebben de mogelijkheid op het stembriefje de naam van een andere kandidaat in te vullen (dan die van de voorgestelde perso(o)n(en). Er is in dit geval geen sprake van een voordracht of een anderszins beperkte keuze.

[9] In artikel 49 Gemeentewet is dit, onder verwijzing naar artikel 31 Gemeentewet, expliciet geregeld voor het ontslag van de wethouder. In de Waterschapswet ontbreekt een dergelijke, expliciete, bepaling.

Lid 7
Een schriftelijke stemming vindt plaats door middel van zogeheten ‘gesloten en ongetekende stembriefjes’. Artikel 38c, lid 2, Waterschapswet geeft aan dat een stembriefje behoorlijk moet zijn ingevuld.

Het zevende lid vult in wanneer een stembriefje niet behoorlijk is ingevuld. Niet behoorlijk ingevulde stembriefjes zijn ongeldig en tellen niet mee voor het bepalen van de meerderheid voor het te nemen besluit (besluitquorum). Ze tellen wel mee voor het halen van het stemmingsquorum.

Artikel 44 Herstemming over personen en Artikel 45 Beslissing door het lot
Als de stemmen staken bij de beslissing op een voordracht, benoeming of aanbeveling van personen, dan wordt er in dezelfde vergadering van het algemeen bestuur een tweede stemming gehouden.

Wanneer bij deze tweede stemming weer geen volstrekte meerderheid wordt verkregen, vindt een derde stemming plaats tussen de twee personen, die bij de tweede stemming de meeste stemmen hebben gekregen. Zijn bij de tweede stemming de meeste stemmen over meer dan twee personen verdeeld, dan wordt een tussenstemming gehouden over deze personen, om te bepalen over welke twee personen de derde stemming zal plaatshebben.

Als bij de tussenstemming of bij de derde stemming de stemmen staken, dan beslist het lot. Hoe er geloot moet worden, wordt geregeld in artikel 41.

Als er over één persoon bij een benoeming, voordracht of aanbeveling wordt gestemd, is het tweede lid niet van toepassing. Als in dat geval bij de eerste stemming geen volstrekte meerderheid is verkregen, is de persoon niet benoemd, voorgedragen of aanbevolen. Staken de stemmen, dan wordt tot direct tot een tweede stemming overgegaan. Staken de stemmen opnieuw, dan wordt er geloot.

Artikel 46 Amendementen
De definitie van amendement is opgenomen in artikel 1.

Door het recht van amendement kan de kaderstellende en regelgevende taak van het algemeen bestuur inhoud krijgen.

Elk lid kan wijzigingen op het onderwerp of op initiatiefvoorstellen indienen ter behandeling in de vergadering, de zogenaamde amendementen. Wanneer een amendement is ingediend, kan dit voor een ander lid aanleiding zijn, op dit amendement nog weer een wijziging voor te stellen, het subamendement. Een (sub)amendement kan ingediend worden op een voorgesteld onderwerp, dat aanhangig is. De beraadslaging over het (sub)amendement vindt plaats in ten hoogste twee termijnen. Als (in uitzonderlijke situaties) een ingediend amendement verdere beraadslaging noodzakelijk maakt, kan de raad besluiten tot een derde termijn (artikel 28 Spreektermijnen).

Voor wat betreft de stemming over (sub)amendementen wordt verwezen naar artikel 38 Stemming over amendementen en moties.

Lid 3
Het is praktisch dat een lid aanwezig is voor de behandeling van zijn (sub)amendement. Dit omdat doorgaans een (sub)amendement toegelicht wordt door de indiener. Daarom is bepaald dat er alleen wordt beraadslaagd over amendementen en subamendementen die ingediend zijn door leden die de presentielijst getekend hebben.

Artikel 47 Moties
De definitie van motie is opgenomen in artikel 1.

Een 'motie' is een voorstel tot het doen van een uitspraak. Het kan gaan om het uitspreken van een wens (van inhoudelijke, politieke of procedurele aard), het uitspreken van instemming dan wel afkeuring over bepaalde ontwikkelingen of om het doen van een verzoek. Een motie betreft dus niet een concreet besluit dat op rechtsgevolg is gericht; een motie heeft geen juridische, maar een politieke betekenis. Daarom is het dagelijks bestuur formeel niet aan een motie gebonden of tot uitvoering ervan verplicht. Wel kan het naast zich neerleggen van een motie door het dagelijks bestuur leiden tot een vertrouwensbreuk tussen algemeen bestuur en dagelijks bestuur en hieruit kan het dagelijks bestuur zijn consequentie trekken.

In de Waterschapswet wordt één specifieke motie uitgewerkt, namelijk in artikel 41, lid 5. Dit betreft de "motie van wantrouwen" waarbij het algemeen bestuur uitspreekt het vertrouwen in een lid van het dagelijks bestuur te hebben verloren.

Lid 1
Elk lid kan een motie indienen.

Lid 3
Voor wat betreft de besluitvormingsprocedure omtrent een motie wordt opgemerkt dat over een motie een apart besluit wordt genomen. Voor de beraadslaging over een motie over een aanhangig onderwerp geldt dat deze niet plaatsvindt in afzonderlijke termijnen, maar gelijktijdig met de beraadslaging over het onderwerp waarop de motie betrekking heeft.

Lid 4
Een besluit over een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt aan het einde van de vergadering plaats. Dergelijke moties benaderen de in artikel 45 geregelde initiatiefvoorstellen.

Artikel 48 Voorstellen van orde
De voorzitter legt aan het algemeen bestuur ter beslissing voor of er inderdaad sprake is van een voorstel van orde. Over een voorstel van orde wordt direct, zonder beraadslaging, besloten door het algemeen bestuur. Bij het staken van de stemmen is het voorstel niet aangenomen.

Als er een voorstel wordt gedaan om de agenda aan te passen, bijvoorbeeld het doorschuiven van een onderwerp naar de volgende vergadering, en de stemmen staken, is artikel 37, lid 1, Stakende stemmen van dit reglement logischerwijs niet van toepassing en geldt het tweede lid van dat artikel.

Als het gaat om een niet geagendeerd voorstel, dient de procedure van een initiatiefvoorstel gevolgd te worden.

Artikel 49 Initiatiefvoorstellen
Het is de taak van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur de nodige voorstellen te doen, maar leden kunnen ook zelf een voorstel voor een onderwerp ter behandeling bij het algemeen bestuur indienen.

Hiervoor is het recht van initiatief toegekend. Dit recht versterkt de kaderstellende rol van het algemeen bestuur. Vergelijkbaar met artikel 147a Gemeentewet.

Artikel 50 Voorstellen van het dagelijks bestuur
Lid 1

Artikel 46 heeft betrekking op het agenderingsrecht van het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur is de enige die een onderwerp dat het dagelijks bestuur heeft voorbereid kan agenderen. Als het dagelijks bestuur het onderwerp heeft voorbereid, betekent dit niet dat het dagelijks bestuur het door hen voorbereide onderwerp kan intrekken, als het dagelijks bestuur van oordeel is dat verdere behandeling van het onderwerp niet wenselijk is. Het algemeen bestuur moet hier toestemming voor geven (eerste lid).

Lid 2
Als het algemeen bestuur van oordeel is dat een onderwerp niet voldoende is voorbereid, kan het algemeen bestuur het onderwerp op grond van het tweede lid nogmaals voor advies aan het dagelijks bestuur zenden.

Het algemeen bestuur kan het dagelijks bestuur bijvoorbeeld verzoeken het onderwerp nader te onderbouwen. Het algemeen bestuur bepaalt echter wanneer het onderwerp, dat door het dagelijks bestuur verder voorbereid is, opnieuw wordt behandeld.

Artikel 51 Schriftelijke vragen
Algemeen
Wat betreft de informatievoorziening aan het algemeen bestuur kan een onderscheid worden gemaakt in
- een actieve informatievoorziening: het dagelijks bestuur of de voorzitter geeft uit eigen beweging inlichtingen aan het algemeen bestuur;
- een passieve informatievoorziening: het dagelijks bestuur of de voorzitter geeft op verzoek inlichtingen aan het algemeen bestuur;
- een vragenrecht: een lid heeft het recht om mondelinge of schriftelijke vragen te stellen aan het dagelijks bestuur of de voorzitter;
- het recht van interpellatie: het recht van een lid om tijdens een vergadering over een niet geagendeerd onderwerp inlichtingen te vragen.

De Waterschapswet regelt alleen de passieve informatievoorziening (89, lid 2, Waterschapswet). De overige rechten op informatie worden in dit Reglement geregeld. Tot slot geldt nog de verantwoordingsplicht en inlichtingenplicht op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Vragenrecht
Het vragenrecht geeft aan de leden van het algemeen bestuur het recht om informatie te vragen over aangelegenheden die tot de bevoegdheid van het dagelijks bestuur of de voorzitter behoren. Het karakter van deze vragen is dat van informatie verstrekking. Op grond van deze bepaling kan een lid van het algemeen bestuur schriftelijke vragen stellen aan het dagelijks bestuur of de voorzitter, al naar gelang wie verantwoordelijk is. Het verantwoordelijk lid van het dagelijks bestuur of de voorzitter zorgt voor (schriftelijke) beantwoording.

Lid 6
Het algemeen bestuur kan oordelen dat het bijvoorbeeld wenselijk is dat het verantwoordelijke lid van het dagelijks bestuur of de voorzitter in de vergadering e.e.a. komt toelichten en nadere vragen komt beantwoorden.

In de hier aangegeven procedure wordt de vragensteller in de gelegenheid gesteld nadere inlichtingen over het antwoord te vragen aan degene die het antwoord heeft gegeven. Als de vragensteller van mening is dat de beantwoording van de vragen tot een besluit van het algemeen bestuur moet leiden, kan hij het recht van initiatief of het interpellatierecht benutten om het onderwerp op de agenda van het algemeen bestuur te krijgen.

Artikel 52 Mondelinge vragen
Bewust is er gekozen voor een algemene regeling van het vragenhalfuur. In het vragenhalfuur krijgt het algemeen bestuur de mogelijkheid over vooraf ingebrachte onderwerpen (leden van) het dagelijks bestuur of de voorzitter te bevragen.

Het karakter van het vragenhalfuur verschilt van het recht van interpellatie. Het recht van interpellatie heeft als instrument een zwaarder politiek karakter.

Artikel 53 Lidmaatschap van andere organisaties
Leden van het algemeen bestuur (of in voorkomende gevallen de voorzitter, een lid van het dagelijks bestuur of de secretaris), die in opdracht van het algemeen bestuur zitting hebben in het bestuur van een gemeenschappelijk openbaar lichaam, gemeenschappelijk orgaan of bedrijfsvoeringsorganisatie op basis van een gemeenschappelijke regeling, verrichten daar hun taak zowel als leden van dat bestuur en als vertegenwoordiger van en in naam van het waterschap.

Voor de wijze waarop zij in het bestuur van de andere rechtspersoon functioneren, zijn zij verantwoording verschuldigd aan het algemeen bestuur, die hen heeft aangewezen.

Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op andere (privaatrechtelijke) verbonden partijen.

Artikel 54 Interpellatie
In het verlengde van het vragenrecht beschikt het algemeen bestuur ook over het recht van interpellatie. Het interpellatierecht ligt in het verlengde van het mondelinge vragenrecht en is een zwaarder instrument. Dit is vergelijkbaar met artikel 155 Gemeentewet.

Het recht van interpellatie is een belangrijk controlerend instrument dat leden in staat stelt om tijdens een vergadering vragen te stellen aan (de leden van) het dagelijks bestuur of de voorzitter over onderwerpen die niet op de agenda staan. Daarvoor is toestemming van het algemeen bestuur nodig, omdat de vergaderorde wordt doorbroken.

Elk lid kan verzoeken om een interpellatie. Het algemeen bestuur als geheel beslist vervolgens of het verzoek wordt toegestaan. Het recht van interpellatie kan dus niet door een lid zelfstandig worden uitgeoefend, maar vereist toestemming van het algemeen bestuur. Deze toestemming is essentieel, omdat het houden van een interpellatie een relatief zwaar instrument is dat de agenda van de vergadering wijzigt en vaak leidt tot een debat waarin moties kunnen worden ingediend.

Artikel 55 Algemene bepalingen over themabijeenkomsten
Themabijeenkomsten zijn informele bijeenkomsten van het algemeen bestuur waarin een bepaald onderwerp informerend of opiniërend wordt besproken en geen standpunten worden ingenomen of besluiten worden genomen.

Artikel 56 Openbaarheid
Themabijeenkomsten kunnen een bijdrage leveren in het proces tot gedachtenvorming dat kan leiden tot besluitvorming. Het is daarbij van belang dat ook geluiden van buiten de kring van het bestuur of het waterschap gehoord kunnen worden. Themabijeenkomsten zijn om die reden in principe openbaar.

Artikel 60 Algemene bepalingen over excursies
Ook voor excursies geldt dat deze een bijdrage kunnen leveren in het proces tot gedachtenvorming die kan leiden tot besluitvorming. Ze dragen bij aan verkleining van de afstand tussen bestuur en inwoner door een minder formele setting en ongedwongener contact.

Artikel 65 Algemene bepalingen over webinars
In een webinar kunnen leden worden geïnformeerd over een onderwerp. Webinars worden door ambtenaren gegeven.

Artikel 71 Intrekking
Dit artikel regelt dat het reglement dat tot nu toe heeft gegolden, wordt ingetrokken.

Artikel 72 Inwerkingtreding
Op grond van artikel 8 van de Bekendmakingswet treedt een algemeen verbindend voorschrift niet in werking voordat het op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt. Deze bepaling is ook op dit reglement van toepassing.

Ingevolge artikel 10, tweede lid, van de Bekendmakingswet treedt een algemeen verbindend voorschrift met ingang van de achtste dag na de datum van bekendmaking in werking, tenzij daarvoor in het besluit een ander tijdstip is aangewezen.

Artikel 73 Citeertitel
Dit reglement wordt voorzien van een citeertitel. De naam van het waterschap en het jaartal van inwerkingtreding maken hiervan deel uit.